

congregabis carbones ignitos sup ca-
put eius. Beneficia que inimico exhi-
bentur sunt velut prunę accedentes
inimicos eorum ad amorę. Unde exē-
plum legitur de hoc in vitis patruz. **Q**
quidam tener habuit insidiantem si-
bi: z ille preparauit cibaria z portauit
ad eum: z lic ppter beneficia ab eo exhi-
bita reconciliatus est ei.

De accidia.

Accidia s3m

Accidia s3m
bugl. li. ij. de sacrament-
lic diffinitur. Accidia est
tediū z amaritudo animi inordinata:
qua iocūditas spūalis extinguit: z qdā
desperationis pncipio mens in semet-
ipsam s3uertit. **S**ed Bern. dicit q ac-
cidia est quidā animi torpor q quis ne-
gligit aliq̄ bona inchoare: aut fastidit
perficere. **S**ciendū q accidia ē pec-
catū graue. **P**rimo qz multū displicet
deo q homo ē piger z tardus ad bonū
sicut patz ex multz locz sacre scripture
Et pmo ex illo vto Apocal. iij. **U**tinā
frigidus esses aut calidus: s3 quia tepi-
dus es z non calidus neqz frigidus inci-
piam te euomere ex ore meo. **C**alidus
est qui feruens est ad bonū. frigidus ē
qui simplicit̄ desistit a bono. **T**epidus
vto qui medio modo se habet. **E**t dicit
glo. interl. q maior spes est d frigidis
qz de tepidis. **C**ui rei h causa est: quia
tepidi quandā securitatē accipiunt d
hoc q aliquid boni agunt: z ideo se nō
corrigūt. **S**ed frigidus id est pctōres se
esse malos cognoscūt: ideo citi puer-
tuntur. **T**epidus de ore dei euomitur
qn̄ in deteriora precipitatur. **U**el qn̄
impēnitēs morit̄: z a pfortio scōz re-
mouebitur. **Q** etiā accidia deo multū
displiceat potest iterū ostendi per hoc
qd̄ dicit Lu. xv. vbi sic habetur. **D**ico

vobis q̄ ita gau- est angelis dei sup vō
pec. pēni. agē. q̄ sup nonagintanōē
iustz qui non in pē. **I**bi dñs seruentez
peccatorē post conuersionē nonaginta-
nouem p̄ponit. sicut dux in p̄lo plus
diligit vnum milite qui post fugā reu-
sus hostem fortiter p̄mit q̄ eū qui nū-
q̄ fugit nec vnq̄ fortit̄ egit. **H**ama-
tur ager qui post spinas z triblos fru-
ctus vberes reddit q̄ q spinas z tribus
los nunq̄ habuit: z sp̄ sterilis extitit.
Item potest adduci qd̄ legit Lu. xij.
deficulnea fructū nō faciēte: vbi dicit
Succidite illā: vt qd̄ terraz occupat.
Et qd̄ dicitur Matth. xv. **S**eruū in-
utile ei: cite i tenebras exteriores. **E**x q̄
bus patet q̄ntū displiceat deo accidia
Secūdo accidia multū displicet deo
quia accidiosus magl̄ est deo inobedi-
ens q̄ creature irrationales. cū tñ pl̄
teneatur deo ppter plura beneficia que
accepit a deo p̄ alijs creaturz. **E**xēplū
de sole. **P**osuit enim deus p̄ceptū so-
li vt singulis diebus veniat ab orien-
te in occidentē: z singulis noctibz reu-
tatur in orientē: nō pigritat nec de die
nec de nocte nec estate nec hyeme im-
plere illud p̄ceptum. **E**t quantum-
cunqz laborat in vna die: tamen sum-
mo mane orit̄ seq̄nti die: z tñ nō expe-
ctat talē remun̄eratiōez labori sui: vt ta-
lē p̄gnā negligētie sue q̄le hō. **A**d h̄ vi-
det̄ hūille respectū Aug. cū dicit. **I**n-
decēs ē christiano si radi sol en̄ i lecto
inueniat. **P**ossz nō dicere sol si p̄tatem
h̄ret loquēdi. **A**mpli laboraui heri q̄s
tu: z tñ ego surrexi z tu adhuc dormis.
possum? etiā accipe exēplū ad detestari
onē h̄ p̄cti ab eis qui ex terra nascunt̄
videm? n. herbas z arbores q̄ cū m̄m̄
habeāt initiū i crescēdo ad magnā q̄s-
titatē puēire **E**t tñ exēplo vitis **S**alo-
p̄. vj. d. vade ad formicā o piger z cō

sidera vias ei⁹ et disce sapientiā. q̄ cum
 nō habeat ducem nec p̄ceptorē nec p̄n-
 cipem parat in estate cibū vt in hyeme
 comedat. **P**otest ierutelescere piger hō
 q̄ animal tam parū in futurū sibi p̄-
 uidet: et ipse vsū rationis hōis nō vult
 sibi p̄uidere de futuro. **I**tem videmus
 aquā semp̄ deorsū currere nisi impedi-
 atur et sic de omnib⁹ creaturā et aīalib⁹.
Unde Aristo. li. xj. animalū. Nullus
 ens naturalit̄ est ociosū. **U**nde in om-
 nib⁹ aīalib⁹ est res mobilis. **E**x istis
 elicitur q̄ accidiosus est vilior omnib⁹
 alijs aīalibus. **T**ertio displicet accidia
 deo q̄ mundi amatores plus laborāt
 p̄ periturū et momentaneis reb⁹ q̄ illi q̄
 dicunt se esse seruos christi pro et̄nis.
Si enim considerarem⁹ q̄ et quanta su-
 stinent hoīes p̄ tpalib⁹: et quātū laborant
 hoīes superbi ad ornandū se
 huic mundo: possem⁹ merito p̄fundū
 nobis ipsis q̄ adeo pigri sum⁹ labora-
 re pro regno et̄no ad cōplacendum
 deo. **U**nde Aug⁹. **O** si possem⁹ excita-
 re hoīes et cum ipsis parit̄ excitari:
 vt tales essemus amatores vite p̄ma-
 nent̄. q̄les sūt hoīes amatores vite su-
 gient̄. **U**nde merito displicet deo q̄
 mundi amatores plus sustinent et plu-
 ra faciunt et graniora exercitia exhibēt
 mūdo et diabolo q̄ hui⁹ christi ipsi deo
 et maiorē sollicitudinē hnt̄ ornare cor-
 pora sua cum ornant̄ vestib⁹ q̄ hui⁹ christi
 ornare aīas suas cū virtutib⁹ et merit̄.
Un̄ abbas p̄to vidēs mulierē orna-
 tā in alexandria: fleuit et interroganti-
 bus cām sui flet⁹ ait. **D**u⁹ res me mo-
 uent̄ vnū de illius pditiōe. **A**liud q̄a
 non habeo tale studiū placendi deo q̄
Ble h̄z ista quō hoībus placeat. **S**e-
 cundo vitāda est accidia q̄ multū pla-
 cet diabolo. **P**rimo q̄ diabolus acci-
 diolos possidet quiete et pacifice. **R**ā

accidiosi non cognoscunt diabolum
 in se quiescere ideo non curant eum ex-
 pellere. **Q**uātem diabolus habitat et
 quiescit in accidiosis ad hoc potest va-
 lere illud. **M**atth. xij. **D**e imundo spi-
 ritu qui veniens domum inuenit eam
 vacantem: vadit et assumit septem spi-
 ritus nequiores se: et ingressi habitāt
 ibi. **S**ecundo placet illud vitium dia-
 bolo: q̄ p̄stat diabolo fiducia tēptādi
 hominē de alijs peccat̄: et eū fortit̄ ag-
 grediendi. **D**e mult̄ enim vitijs tem-
 ptat diabolus hominem tepidū et acci-
 diosum: de quib⁹ non auderet hōiem
 temptare feruentem. **U**nde dicit auto-
 ritas. **N**ilq̄ feruenti musce non insidēt
Accidiosus enim se facit q̄si receptacū-
 lum oīm vitiorum. **B**ern. de cōsidera-
 tiōe. **O**īm cogitationū malā et tēpta-
 tionū incentiuū ē ociosū. **Q**uāq̄ sit ocio-
 sus hū⁹ dei. **A**ug⁹. **O**ciositas sine dei
 timore magis neq̄ciant̄ est. **S**ic q̄ p̄tz
 q̄ accidia et ociosū est origo oīm vitiorū.
Accidia enī p̄cipue solet eē occasio lux-
 urie. **E**xēplū de dauid et salomōe: et d̄
 sodomit̄. **E**tā solz eē occasio supbie
 p̄s. **I**n labore hoīm n̄ sūt. **E**t postea iō
 tenuit eos supbia. **E**tā solz eē occasio
 auaricie q̄ nō vult laborare iō deside-
 rat mlt̄a h̄ze sine labore. **N**olite q̄ locū
 dare diabolo. **H**iero. sp̄ aliqd̄ boni fa-
 cito ne te diabol⁹ ociosū inueniat. **U**n̄
 exēplū in li. vitalis patrū dixit q̄ dā senex
 q̄ hō existēs i occupatiōe bona h̄z vnū
 diabolū eū tēptatē: s̄ hō ociosus infini-
 tos demōes h̄zeū ad malū incitātes.
Un̄ pp̄ri⁹ loc⁹ ociosi est infern⁹ sic et di-
 aboli: quod sic potest ostendi. **C**onstat
 enim q̄ ociosus in celum non recipi-
 tur q̄ celū est merces operariū. **U**n̄
Matth. xx. dicit. **V**oca oparios: et red-
 de illis mercedē vbi notant̄ specificat
 oparios: et nō ociosos. **R**eq̄ i paradī

to recipiuntur. **Ben.** ij. Tulit de^o ho-
minem 7 posuit eum in paradysum vt
operaretur neq; in purgatorio. **An-**
de Ps. In laboribus hominum non
sunt zc. Et ideo cum hominibus non
flagellabuntur. Neq; in mundo. **An-**
de Luc. xij. dicit de ficulnea: succide
eam vt quid terram occupat. Igitur
locus eius non erit alibi nisi in infer-
no. **Tertio** placet accidia diabolo.
Quia hoc vitio tunc maxime homines
infestat 7 impugnat quando sunt in
seruitio dei. **Unde** parte dei nitit eis
auferre nec parum deteriorat fruituz
dei: quia facit vt psalteriu cum fasti-
dio lectuz minus deo sit gratiu qm psal-
mus vnus cuz deuotione 7 hilaritate
Un **Hiero.** Mallem psalmum vnuz
cum deuotione 7 hilaritate metl de can-
tare: qm totu psalteriu cu fastidio 7 acci-
dia. **Viruz** ergo est q sum^o ita pigri et
accidiosi cu merces sit ta magna. **Un**
Bernardus de consideratione. Si la-
bor terret merces inuitat vnusquisq;
eni fm suum labore mercede accipiet
Unde **Augustinus.** Quata eni semi-
nauerimus in operib; bonis: tantu me-
timus in fructibus. Igitur detere-
nos cogere ad seruituz dei 7 excutere
illa pignitia 7 accidia 7 feruent deo ser-
uire. **Tertio** accidia est vitanda 7 ca-
uenda quia est homini valde nocua:
aufert eni hoⁱ bona nature bona g^otie
7 bona glie. **Primo** enim aufert homi-
ni bona nature: nam accidia naturale
ingeniu 7 cetera bona naturalia deteri-
orat: 7 si nullum danum aliud faceret
homini nisi de tps omissione: no paruz
danificaret hoⁱem. **Sed** multi sunt q
damnum istud non reputant: cum ta-
men nihil nobilius habeamus. **Nam**
in vna hora temporis potest homo pro-
mereri remissionem omnium peccato-

rum dei: gratiam 7 eternam gloriam.
Secundo aufert accidia bona gratie
Ad quod valet illud **Matth.** xv. de
seruo pigro. **Tollite** ab eo talentum:
7 date ei qui habet decem talenta. **Om-**
ni enim habenti dabitur: et qui non
habet: id quod videtur habere aufer-
tur ab eo. **Et** ab eo qui non habet stu-
dium et voluntatez operandi sepe au-
fertur facultas. **Iusto** eniz dei iudicio
fit vt qui non vult operari dum potest
postea non possit cum vult. **Rec** soluz
gratiam aufert accidia sed etiam fru-
ctum qui ex gratia deberet procedere.
Et sic aufert tota vtilitatez h^o. **Bern.**
Quid mitius me priuares o amara
mors vite vsu qm fructu. **Nam** vita si-
ne fructu grauior est qm mors. **Deniq;**
duplex malu parat ligno infructuoso
secur 7 ignis. **Tertio** accidia aufert bo-
na glie qz bona glie pmittit soluz stre-
nuis 7 vigilantijs. **Un** **Lu.** xij. **Et** ser-
ui illi qz cu venerit dñs: inenerit vigila-
tes. **Amē** dico vob q p^oci get se. **Matth.**
xj. **Regnu** celoz vim patit 7 violenti
rapiunt illud. **Ecotario** pigri 7 acci-
diosi amittit illud. **Un** **Leo** papa i q
da fmone. **Ro** dormientib; puenit re-
gnum celoz: nec ocio nec delidia tor-
pentib; beatitudo eternitat; ingeritur.

De filiabus inuidie.

Sequitur de filiabus inuidie q
sunt 7 qñ sunt pctā mortalia
Circa qd sciēdū q p^oia filia
ē pusillanimitas: i. clem mūticit. **Est**
eni pusillāimis q magnis existēs donis
dign^o his n dignificat seipz sic bñ dispo-
sit^o ad vtutes vel ad sciam 7 ad alioz
directioz n vult fm suā possibilitatez
opari vt his se dignificet. **Cōtriat** n le-
gi nature. **Via** n fm suā naturalē in-
cliatōez exequit^o suas actōes fm comē
suaratiōez suę potētię: vt p^oz i reb; tam

De accidia

cognitione carentibus quibus cognitionem habentibus. Quia tamen quibus pusillanimitas precedit et superbia (in qua pusillanimitas nimis innitit sue pertinacie et propter sui qua reputat se insufficientes ad ea que potest. **U**n puerb. xxvj. Sapientior sibi stultus videt septem viris loquentibus sentias) multotiens est peccatum mortale. si quoniam ex hac pertinacia pusillanimitas abutitur suis bonis naturalibus vel gratis diuinitus sibi datur non tenetur ad bona: sed diuertendo ad vicia et mala. **U**nde dominus seruum pigrum dannauit et puniuit qui acceptam pecuniam domini sui suffodit in terra et non est operatus in ea propter quedam pusillanimitatem et timorem. Ad istam filiam accidie potest reduci tepiditas, mollicies, et somolentia, que ab alijs species accidie ponunt. **U**n mollicies quoniam magnus est peccatum secundum eundem bernannum de schilditz. si quoniam homo non renititur carnalibus: sed voluntarie eas inualelere permittit. Somolentia autem que vigilantie et cautelle opponitur potest esse causa mortaliu peccatorum: et quoniam peccatum mortale: ut quoniam homo non est cautus et vigilans in his que necessaria sunt ad salutes. Tepidus est modicus et remissus amor ad bonum. **S**ecunda filia accidie est malicia, que signat inimiciam quam habet aliquis ad virtutes que sunt in virtutibus: et ex pigritia et nausea dolet de hoc quod aliquid boni debet facere. si ieiunare, orare, missam audire, et sic de alijs. Sed libenter iret ad choream: hoc esset sibi dulce, et sic de alijs. Ergo profitendum est hic si malum cum gaudio perpetrasti, et bonum operis cum tristitia fecisti, et cum tedio magno. Ita quod vna hora in ecclesia longior tibi videtur quam tres in foro vel in chorea. Et hoc est signum quod sunt vacua gratia, et cor eorum plenum est cum mundanis delectationibus et gaudijs. **U**n aplos. j. ad Cor.

11. **A**ial homo non percipit ea que dei sunt. **U**n de beatus Aug. libro. v. confessionum. Gaudium diuine dulcedinis non degustas: si carnali delectatione cor maculas. **U**nde Bernardus in quadam epistola. Quomodo ignis et aqua simul esse non possunt: sic spirituales et carnales delectationes in eodem se non compatiantur. **T**ertia filia est rancor. **S**equitur ex secunda. scilicet quod non solum odio virtutes: sed etiam illas qui suadet mihi virtutes et vult me trahere ad bonum. **V**erbi gratia. Si aliquis diceret mihi quod deberem ire ad sermone vel ad missam vel orare deberem: vel si quis me fraternę amoneret et corripere pro excessibus meis. **V**el predicaret mihi quid fugiendum sit: scilicet peccata. **Q**uid seruandum. scilicet precepta et virtutes. **Q**uid timendum sit et memorandum. scilicet mors et extremum iudicium. **Q**uid desiderandum et petendum. scilicet gratie et virtutes in presenti et gloria in futuro: illum odirem et toruo vultu respiceres: hoc prouenit ex nimia tristitia et pigritia quam quis habet et non vult resistere: et ita mens et cor amarificantur quoniam nihil boni sapit. **E**t talis mentis amaritudo dicitur rancor. **U**nde Hermannus de schilditz. Loquens de his duabus filiabus dicit quod malicia est quoddam firmatum odium ad repulsionem omnium mediocrum ad deum reducentium et constat quod est grauissimum peccatum. **U**nde Richardus super illud. non in fermento malicie dicit. **Q**uod malicia est ex proposito deliberatione malo cognito: malo animo presertim. **U**n etiam Chyso. super Mat. Sic ignis quanto amplius ligna suscepit in maiorem flammam se erigit: sic anima mala quanto magis veritatem audierit: eo amplius in malicia excitat. **S**ed rancor secundum Hermannum.

de scilicet: cuius sit quedam amaritudo et abominatio vel detestatio virtutum vel hominum ad spiritualia inducentium vel etiam ipsorum bonorum: semper est peccatum mortale licet primi motus possint esse peccata venialia. Quia secundum eundem abominatio spiritualium secundum genus suum est graue peccatum mortale multo magis quam te dium boni nisi consistat in primis motibus sensualitatis. Quando enim ad liberationem rationis et consensus voluntatis pertingit: est valde graue peccatum. Quia est quedam periculosa renitentia contra spiritualia et diuina. **Ps.** Tu homo odisti disciplinam. **¶** Quarta filia est torpor et est quedam insensualitas propter quam homo non potest induci ad executionem mandatorum dei: hoc est quod homo tam stolidus et durus et peruersus erit quod non potest induci ad seruandum precepta dei. Et torpor circa precepta est peccatum mortale secundum genus suum quod incidit in rationem inobediencie. Ad hanc filiam accidie reduci possunt dilatio tarditas negligentia. Pro quo sciendum quod secundum **Hermam de scilicet** dilatio est multiplex scilicet peruersionis que est valde periculosa quia contra sapientes. **Eccli. v.** Ne tardes conuerti ad dominum: et ne differas de die in diem subito enim veniet ira illius et in tempore vindicte disperdet te. Item est dilatio confessionis que sine peccato mortali ultra annum differri non potest ut patet de pe. et re. ois vtriusque. Et existenti in peccato mortali dilatio confessionis est valde periculosa et damnosa quia qui culpam mortalis peccati mox expiare non curat cito ad aliud mortale cadit. Quia secundum **Bregelium** vnum peccatum mox suo perdere ad aliud trahit. Item est dilatio inchoationis boni operis ut patet per eos qui semper dicunt cras cras more coruorum quous-

que mors veniat. Unde **Augustinus** viij. confessionum. Quoadiu et cras: quare non modo: quare non ex hac hora finis est torpedinis mee. **¶** De tarditate quod sit peccatum. Sciendum quod tarditas et negligentia secundum reatum peccati satis incidunt cum premissis: quia circa precepta statim implenda: tarditas potest esse quandoque peccatum mortale: et multo magis negligentia sicut si quis esset in peccato mortali si tardaret de hoc confiteri donec missam dixisset peccaret mortaliter etiam si statim post missam confiteretur. Et multo magis si totaliter negligeret confiteri. **¶** Quinta filia accidie est desperatio: quod diffidentia merito mater est diffidentie primorum. Dicunt enim aliqui ex nimia accidia ego non possum ista facere veniam vbi possum et sic quasi desperat de vita eterna. Sed si sine labore et bono opere vitam eternam habere possent tunc bene reciperent. Et est grauissimum peccatum desperatio. Unde **Ysidorus de summo bono**. Desperatio peior est omni peccato. Unde etiam **Augustinus** super Johannem. De nemine desperandum est cum est in hac vita. Soli enim desperationis crimen est quod mederi non potest. Sciendum secundum **Hermam de scilicet** Desperatio est peccatum mortale: imo grauissimum peccatum: et peccatum in spiritum sanctum apud sanctos doctores. Tametsi sicut alia peccata habet quosdam primos motus licet valde periculosos: tamen non semper forte habentes rationem peccatum mortalem. **¶** Sexta filia accidie est euagatio circa illicita. Qui enim absorptus est tristitiam: non habens in se vbi delectetur euagatur ad exteriora que sunt delectationes. Quando enim homo non habet delectationem in deo: tunc querit consolationem ab extra: quod anima hominis

sine delectatione esse nō potest. Et ista euagatio sepius est peccatū mortale. scz quando talis euagatio circa talia obiecta versatur q̄ fm se sunt peccatā mortalia in quibz aliquis morosa delectatione moratur non solū anō talia operandi: sed causa oblectandi aīm in talibus. vt sup̄ de peccō morose delectationis dictū est. Talis euagatio est peccatū mortale. Ista enī euagatio facit homines instabiles et impseuerantes. Nota q̄ in denotio et euagatio ex proposito et scienti vel ex mala consuetudine circa horas canonicas dicendas circa missas legendas et circa quodlibet officiū diuinū et in locis sacris quibz p̄nt esse peccata mortalia. s. qñ homo ita remittit circa talia q̄ ita in denotat et vagabundū mente fit q̄ vel verbū ad se pertinens vocaliter non dicit. vel truncate vel in denotat et absqz oī intētiōe dictū ab alijs n̄ attendit. vel dissolutionē nimīā et irreuerentiā in choro vel circa altare vel in ecclesia facit. quia ex p̄cepto ecclesie tenent qui in sacris ordinibz sūt p̄stituti studiose et deuote celebrare officiū nocturnū et diurnū. vt habet ex. de celeritate presbyter. et c. dolentes. Et q̄ dimitteret vnā horā sciēt et sine causa rationabili peccaret mortalit̄. Ideo hnt beneficia: et circa curā temporalium non occupantur sicut seculares: et ideo deuotius et attentius deo intendāt. Sequitur p̄siderare quō tediū boni sit peccatum mortale. Pro quo sciendū q̄ fm Her. de schil. Q̄ tediū boni potest considerari tripliciter. Vno mō p̄nt est quidam motus naturalis ex lassitudine corporis post exercitiū spūale proueniens et sic non est peccatū. Secūdo modo fm q̄ est motus appetitus sensitivi p̄strāti de opere spūali laborioso. et p̄t eē peccatū veniale quātūcūqz etiā iste appe-

titus sit deliberat⁹. quia p̄sensus in veniale non est nisi veniale. Verbi grā. Sicut canto vel oro cū tedio. et tñ p̄t ea nolo dimittere et sic est solū veniale. Tertio modo cū hoc tediū redūdat in omissionē eorū q̄ sunt necessaria salutis et ad q̄ homo necessario tenet. et sic ē mortale. Verbi grā. Sicut nō audire missam i die dñico vel p̄niam iniunctā nō complere. Cū autē tediū redūdat in cōsensu rationis vel volūtat⁹ bonū diuinum non amant. vel cū fastidio recogitant. est peccatū mortale. Tūz ex eo q̄ ratio et volūtas cum tristitia ferunt in bonū de quo gaudendū esset q̄ directe contrariatur charitati. Tū etiā quātale tedium redundat in omissionē eorum q̄ necessaria sunt salutis. diligere verum bonū. et declinare a malo. Si autem tediū illud ex omissionē boni et difficultate aggrediēdi bonū ducit in desperationē. tunc iam accedit ad peccatū in spūscm. Et si tediū ita crescit q̄ iniuriat sibi manus tūc iam similis erit iudex qui laqueo se suspendit. Ergo magna mala oriri p̄nt ex tedio et ex accidia nisi ei resistatur.

Accidia palliat se sub triplici specie virtutum. Et primo sub ficta specie discretionis quod maxime apparet in illis qui dicunt quod libenter exercent se in operibus strenuis: nisi in huiusmodi discretionis et naturalis virtutis excedere se timerent. Remediū contra illud est quod multi debiliores eo magis ardua per operationē diuinę gratię operantur quę sint illa ad quę per diuinū instinctū aliquatenus ipse inclinant. Et qui firmiter speret in adiutorio diuino qui ipse per suam gratiam in bonis actibus poterit vigorare. vt etiā confidenter dicat cū Aplo. Dia possit in eo qui me confortat. Certa igitur causa est: quare pauci sunt feruentes in ex.

exercitio & tuos: rari sunt qui plene deo
confidunt & possint eos confortare. ¶ Se-
cundo occultat se sub specie humilitatis
Sicut qui dicunt quod libenter ferventius
orarent; & crebrius elemosynis & opibus
pietatis insisterent: si ex hoc favore huma-
ne laudis & propria complacentia inci-
dere non timerent: ne meliores apud ho-
mines reputarent quam sunt coram deo. Re-
medium contra hoc quod quoniam homo timet quod
virtutis exercitio aliquid incidat compla-
centie proprie vel humanitatis propter timo-
res complacentie debet diligenter pensare
vtrum ad talia opera exercenda in publico
astringatur ex necessitate vel ex charita-
te: & si ex necessitate astringatur: puta quod
tinet ad veritatem vite: sicut doctori in-
cumbit veritatis doctrina in publico: vel
etiam audire missas: dare elemosynam: au-
dire sermonem: ordinem premissam intentionem
in deum: & si occurrit resistat. Et tunc propter
timorem complacentie incidere non dimittit
in publico frequentare: quia si illa ab-
de hoc complacentia: ille resistat & dicat
cum Berno. Propter te non incepti: nec propter
te dimittam. Si autem astringatur ad illa ex
charitate vel voluntate arbitrio: tunc de-
bet ea tam diu frequentare in privato donec
ex frequentia actuum effectus ei tantum fir-
metur in bono & virtute & in amore divino
quod possit illos actus etiam in publico si-
ne periculo complacentie exercere. Tertio
occultat se sub specie devotionis & spiritualis
feruoris. Quod apparet in his qui dicunt se
ideo pretermittere quarundam virtutum exer-
citia ad que requiritur exterior occupatio
ut intus contemplationi & fervori devoti-
onis amplius ad deum inardescant. Et
tales in illis erroribus incidunt quod dicunt quod
existentes in statu perfectionis & contempla-
tionis in elevatione corporis christi non
debent assurgere nec ei reverentiam exhibe-
re: dicentes hoc esse imperfectionis: si

a puritate & altitudine contemplationis tam-
tum descenderent quod circa sacramentum christi
sibi aut humanitatem & passionem christi
aliquid cogitarent. Sed illud est nimis
erroneum. Quia nulla potest esse tanta devo-
tio dum tamen homo non rapiatur super seipsum
& a sensibus extrahatur: quam hominem possit
absolvere ab obligatione quam tenet propter
preceptis dei & statuta ecclesie: quibus homo
astringitur ad deo gratias referendum de
beneficio incarnationis & passionis christi
& eius sacramentum. Et ideo nulla potest
esse tam fervens devotio quin homo teneatur
in elevatione corporis christi quam passi-
onem dominicam representat flectere genua:
& reverentiam deo exhibere. Exemplum
Erat quidam qui se valde reputabat esse
devotum: quae una vice infra missam pro-
sternebat se & noluit elevare caput: tunc
miles stans circa eam dixit ei. Ergas tercia
enim elevat corpus christi. Et illa. Ego
sum super hoc: & sic se non erexit. Tunc mi-
les iterum & iterum ammonuit eam. Et illa ut
antea respondit sibi. Tunc miles cum pro-
prio pede reiecit eam de sede dicens: in no-
mine diaboli es tu super hoc quod debes exhibere
reverentiam creatori & redemptori
tuo:

Remedia contra accidiam.

¶ Equit de remedijs contra acci-
diam. Quorum primum est secundum Avil-
ludunensem diversitas occupa-
tionum. Hoc remedium habet in vitispa-
trii ubi legitur quod beatus Antiochus temptatus
spiritu accidie & residens in heremo dicebat
Domine salvari desidero: sed vanas cogitati-
ones non permittunt me: quid nam faciam? quod
modo salvari debeo ostende mihi: Et
respiciens vidit quedam astantem torquem
tem funiculum qui sibi similis erat: deinde ex
opere surgentem & orantem: & iterum surgen-
tem & plectas facientem de palmis: & in-
de rursus ad orationem surgentem. Erat

antez ille angelus domini: et dixit ei: et tu ita
M faciens antihoni saluaberis. **S**ecundum
 dicitur remedium est consideratio laboris christi
 isti qui pro te propter laborauit in terra. **A**n-
 te Gregorius. Si passio christi ad memo-
 riam reducit. **M**atth. x. Non est ser-
 uus maior domino. Magna superbia est si
 velit quiescere seruus ex quo laborauit do-
 minus. Laborauit autem dominus iesus chri-
 stus primo in natiuitate: cum ad durum pre-
 sepium positus fuit: et vilibus panniculis in-
 uolutus. **A**nde dicit per prophetam. In labo-
 ribus a iuuetute mea. **S**ecundo labora-
 uit corde per anxietatem et tristitiam et com-
 passionem quam habuit super peccatores.
Marc. viij. Misericordiam super turbam. **T**er-
 tio laborauit ore per predicationem. **P**s.
 Laboraui clamans: rauces facte sunt fau-
 ces mee. Sed heu pauci audiunt chri-
 stum: cum tamen terra audiuit clamorem suum
 cuius tremuit tempore passionis et petre qui
 scisse sunt. Sed heu miseri peccatores eum
 in suis predicationibus audire nolunt ut
 conuertantur et saluentur. **Q**uarto labora-
 uit suis pedibus: quia circumibat per castel-
 la annuncians regnum dei: non enim iuit in
 equo vel in curru sed nudis pedibus.
Joh. iij. Fatigatus iesus ex itinere se-
 dit super puteum. **Q**uinto laborauit ocu-
 lis: scilicet lachrymas effundendo. **A**n Job.
 xvi. Facies mea intumuit a fetu. **S**exto
 laborauit toto corpore et omnibus mem-
 bris sudorem sanguineum sudando: flagel-
 lis eum cedendo: crucem portando: et in ea
 expansus toto corpore moriendo. **E**rgo
 merito exemplo ipsius laborare debemus
 et non ociari. **J**oh. xij. Exemplum enim de-
 di vobis. **T**ertium remedium est conside-
 ratio laborationis: quia per labores que hic
 patimur liberamur a laboribus et a penis
 eternis de quibus dicit **P**s. Laborabunt
 in eternum et uiuent adhuc in fine. **A**nde
 Gregorius. Dum labore transitorio atterimur

a perpetuo labore liberamur. Sed peccator
 non potest euadere quoniam aut eternaliter oportet
 teat eum puniri: aut hic ad tempus labora-
 re et per peccatis satisfacere per tribulationes
 et alia bona exercitia. **A**nde si quis consi-
 deret diligenter fortes et eternas penas
 inferni: leues reputabit labores et pressu-
 ras huius mundi. **A**n Gregorius. super illud.
Matth. viij. Eytient in tenebras exte-
 riores: dicit in inferno erit frigus intole-
 rabile: ignis inextinguibilis: et misim-
 mortalis: fetor intolerabilis: tenebre
 palpabiles: flagella cedentium: horrida
 visio demonum: pressio peccatorum: despera-
 tio omnium hominum. **E**rit enim miser mors
 sine morte: defectus sine defectu. **Q**uia
 ibi mors semper incipit: et deficere nescit.
Ex quo sequitur quod merito debemus vni-
 uersaliter operari ut ab illis eternis malis
 liberemur. **Q**uartum remedium est con-
 sideratio temporis in quo sumus constituti quod est
 tempus gratie: quia nos sumus in die: et an-
 tiqui fuerunt in nocte. **A**n Aplos. Nox
 precessit dies autem appropinquat: et ma-
 gis reprehensibiles sunt que tempore gra-
 tie que qui ante in veteri testamento ocio-
 si fuerunt. **E**t hoc propter preciositatem tem-
 poris in quo sumus. **A**n Berno. Nihil
 preciosius tempore. **E**t ergo ut possimus digne
 rationem reddere de nostro tempore debemus il-
 lud utiliter expendere. **A**n Gregorius. **S**i-
 cut capillus capituli non perbit: sic nec
 momentum temporis quoniam de eo oportet nos
 reddere rationem quod illud expendi-
 mus: hoc semper esset memorandum om-
 ni die et omni hora sicut legitur de quodam
 bono homine: quod quicumque audiuit ho-
 ralogium signare tunc semper dixit: **D**e
 us iterum unam horam temporis gratie expendi
 de quo tibi redditur super rationem quod
 in illa vixi. **A**nde etiam Anselmus in medi-
 tationibus. **O** lignum aridum et inutile eter-
 nis ignibus dignum: quod rudes in illa die

tum exiger a te vsq; ad ictū oculi omne temp⁹ viuendi tibi impēsum: **T**ūc q̄p pe dānabitur q̄cquid fuerit inuentuz opis in te vel ociosi fimonis vsq; ad minimā cogitationē: 7 tēp⁹ quo vixisti si nō fuerit ad volūtātē dei directum.

¶ Quintū est p̄sideratio future mercedis. **¶** **U**n̄ Aug⁹. Si labor te terret vi de mercedē. **¶** **U**nde Bern⁹. xv. Et factus est fimo dñi ad abraā p̄ visionē dicent **N**oli timere abraāz ego p̄tector tuus 7 merces tua magna nimis. Sic iā p̄test ch̄istus dicere cuilibet hōi bonum opanti. Ergo si terret pigrū hominē labor: attrahat eū merces nā grauis dicta videt breuis mercēnario si i fine die ei expectat magnū p̄ciuz tpale qd̄ tam parū ē respectu eterni p̄mij. **¶** **U**n̄ Bern⁹. go. Spes i eternitate aim exigit. Et id circo nulla mala q̄ exteri⁹ tollerat sētīt **A**br̄ysol. Si tēpestas nautis: vulnera militib; si frigora agri cultorib; p̄pter p̄c̄miū tpale leuia sūt: Quāto magis debent esse leuia p̄pter p̄miz sempitēnū. Si quis diceret: surge vigila 7 ora hac die: 7 cras dato tibi cētū florenos **E**t secūda nocte pl⁹ p̄mitteret. **E**t tertia nocte multo plus. **E**t quarta maiorem honore 7 dignitatē 7 diuitias q̄s habet impator: faceres libent⁹ 7 sponte 7 p̄ōp̄te. **S**z h̄ nihil sūt respectu mercedis quā de⁹ p̄mittit operatib; bona opera. **¶** **U**n̄ Bern⁹. sup cātica. Reuera verū est gaudiū 7 solum qd̄ nō de creatura s̄ de creatore p̄cipit: qd̄ cū possides nemo tollet a te: cui cōparata oīs aliunde iocūditas m̄groz est: oīs suauitas dolor est: omne dulce amarū: omne decoz s̄dum: oē aliud qd̄ delectare possit molestū. **¶** **U**nde Aug⁹. de lib. arbi. Tanta est pulchritudo iusticie: tanta est iocūditas lucē eterne: vt etiā si non liceret in ea āpli⁹ manere q̄s vni

us diei h̄ra: p̄pter h̄ solū innumerabiles anni hui⁹ vite pleni delitijs: 7 etiā cum affluentia tpalium bonoz recte meritoq; p̄temnerēt. **¶** **U**n̄ etiā **P**iero. in quadā epla. **N**ull⁹ labor dur⁹ nullum temp⁹ longū videri debet: q̄ glia eternitatē acquirīt. **¶** **U**n̄ exēplū de h̄ legit in vitis p̄m. **Q**uidā frat̄ interrogauit abbatē **A**chillē dicēs. **T**ur sedens in cella mea patior accidia: **C**ui senex ait. **Q**uia nondū vidisti requiē quam speram⁹: neq; tormēta que timemus. **¶** **S**i enī ea inspiceres diligētē 7 si h̄mi bus esset plena cella tua vsq; ad colluz etiā in ipsis p̄maneres sine accidia.

¶ De peccato auaricie.

Auaricia de

Atestāda est. **¶** **P**rimo p̄pter multiplices maledictiōes que in scripturā auarū inflicte sūt. **¶** **U**n̄ Lu. vi. **V**e vobis diuitib; q̄ h̄ habetis p̄solationē v̄raz. **¶** **J**ac. v. **A**gite nūc diuites: plorate vlulātes i miserijs vestris que adueniēt vobis. **¶** **D**iuitijs v̄z putrefactę sūt: 7 vestimēta v̄z a tinea sunt comesta. **¶** **A**urū 7 argētū v̄m eruginauit: 7 erugo eoz in tel̄ erit vobis 7 man. car. ve. sicut ignis thē. v̄ iram i no. diebus. **¶** **I**tē Aug⁹. **V**e illis qui inbiant vt augeāt res pituras: v̄n̄ et̄nal amittāt. **E**t sic cū q̄s diligētē sacram scripturā aduertit tūc xij. maledictiones reperiunt sup auaros diuites. **¶** **Q**uare merito q̄s cauere debet auariciam.

¶ **S**ecūdo ad detestationē auaricie facit h̄ q̄ auaro nihil est iniq̄us. **¶** **E**ccl̄. x. **A**uaro nihil est scelestius: quia scel⁹ inde p̄petrāt auari: et vltra. q̄a iudas dedit ch̄istū p. xxx. denarijs: auarus autē dat eū q̄nq; p vno denario cum nō timet piuriū cōmittere 7 veritatē negare p vno solo denario. **E**t in x̄itate